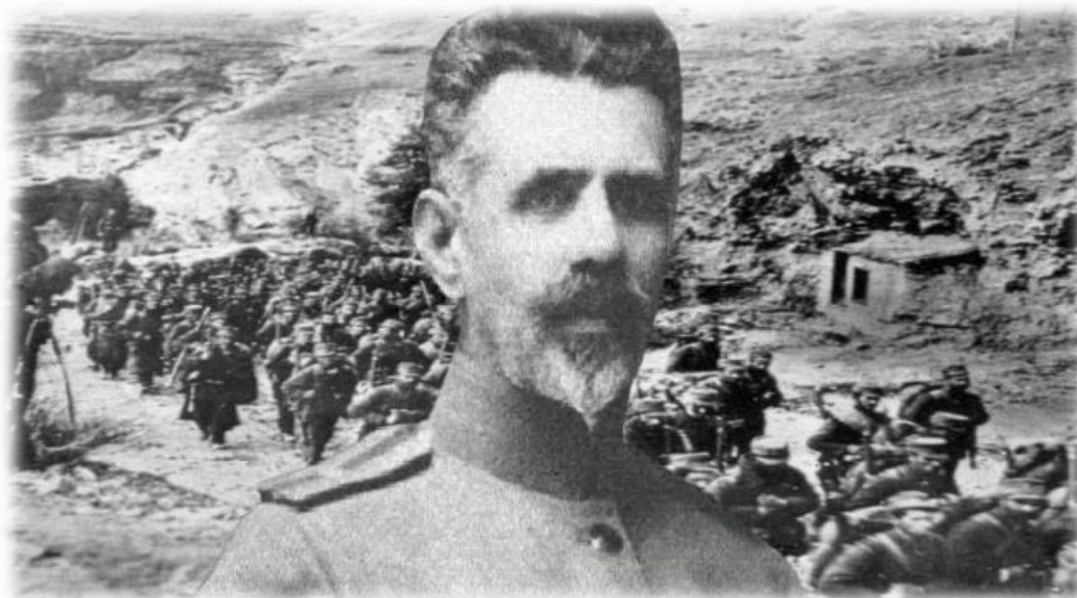

**13 – 7 - 1913. Πέφτει Μαχόμενος ο Ταγματάρχης
Ιωάννης Βελισσαρίου ο Ήρωας των Ηρώων, ο
Πορθητής του Μπιζανίου, ο Απελευθερωτής των
Ιωαννίνων !!!**

του Αντισμηνάρχου (Ρ)ε.α. Ιωάννη Κρασιά -Διευθύνοντος Συμβούλου ΕΑΑΑ.

Ο Ιωάννης Βελισσαρίου γεννήθηκε στο Πλοέστι Ρουμανίας, 26 Νοεμβρίου 1861 από Έλληνες γονείς. Ο πατέρας του ήταν εύπορος κτηματίας και είχε μεταναστεύσει στη Ρουμανία από την Κύμη Εύβοιας. Στα 16 του εγκαταλείπει τη Ρουμανία και φθάνει στην Αθήνα για να καταταγεί ως εθελοντής στον ελληνικό στρατό. Η κατάταξη του ως εθελοντής δεν κατέστη δυνατή λόγω του νεαρού της ηλικίας του. Αναγκάζεται τότε να καταφύγει στην Αίγυπτο, όπου ζει η αδελφή της μητέρας του. Σπουδάζει για μία τριετία στο Γαλλικό Κολλέγιο και το 1880 επιστρέφει στην Αθήνα.

Στις 11 Μαρτίου 1881, έχοντας τελειώσει τις σπουδές του, ο Βελισσαρίου κατετάγη στον Στρατό ως κληρωτός, προκειμένου να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία. Κατά τη διάρκεια της θητείας του προήχθη, ως εθελοντής, στον βαθμό του δεκανέα. Το 1884, κατατάχθηκε κατόπιν εξετάσεων στη δεύτερη εκπαιδευτική σειρά της Στρατιωτικής Σχολής Υπαξιωματικών (ΣΣΥ), από την οποία αποφοίτησε στις 7 Οκτωβρίου 1887 ως ανθυπολοχαγός πεζικού. Συμμετέχει στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του

1897. Στη μάχη της Δερβέν-Φούρκας (σημερινό Καλαμάκι Φθιώτιδας) στις 7 Μαΐου 1897 ως διμοιρίτης του 3ου Λόχου του 5ου Συντάγματος καλύπτει την υποχώρηση των ελληνικών τμημάτων. Ο Τούρκος διοικητής εγκλωβίζεται και δεν μπορεί να προχωρήσει, νομίζοντας ότι έχει να κάνει με μονάδα επιπέδου ταξιαρχίας. Ως διμοιρίτης σε ύψωμα στη διάβαση της Μελούνας πολεμά γενναία και δεν υποχωρεί, παρά μόνον όταν του στέλνουν γραπτή διαταγή και ενώ οι υπόλοιπες ελληνικές δυνάμεις έχουν εγκαταλείψει προ πολλού τις θέσεις τους. Για τον ηρωισμό του ο Βελισσαρίου λαμβάνει τα εύσημα από τον διάδοχο Κωνσταντίνο. Τον επόμενο χρόνο προάγεται σε υπολοχαγό και το 1905 σε λοχαγό. Είχε έμφυτη κλίση στη γλωσσομάθεια. Γνώριζε καλά Γαλλικά, Αγγλικά, Γερμανικά, Ρωσικά, Τουρκικά και όλες τις βαλκανικές γλώσσες αν και αυτοδίδακτος.

Είχε έφεση στη μηχανολογία, μελετούσε με πάθος την Ιστορία και είχε πάντα διάθεση για ατελείωτες συζητήσεις σχετικές με τα εθνικά θέματα. Το 1890 μια ομάδα Γερμανών αξιωματικών επισκέφθηκε την Αθήνα και ο Βελισσαρίου που μιλούσε γερμανικά, ανέλαβε να τους ξεναγήσει στους αρχαιολογικούς χώρους και τους κατέπληξε με την ευρυμάθεια του, σε βαθμό που οι Γερμανοί αξιωματικοί να νομίσουν ότι ήταν καθηγητής της Αρχαιολογίας.

Στις εκλογές του 1899 θα είναι υποψήφιος βουλευτής Κύμης, αλλά θα ηττηθεί από τον λαϊκιστή αντίπαλό του, που ήταν αξιωματικός του Ιππικού. Το 1906, συγκροτήθηκε ο «Εθνικός Πολιτικός Σύνδεσμος», που διοικούνταν από πενταμελή επιτροπή και είχε ως σκοπό μελλοντικό στρατιωτικό κίνημα προκειμένου να επιτύχει την ριζική μεταρρύθμιση των δημοσίων πραγμάτων. Ο Βελισσαρίου εντάχθηκε στον σύνδεσμο με κίνδυνο να χαρακτηριστεί ως στασιαστής. Το 1909 συμμετέχει στο στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί, ενώ υπηρετεί ως φρούραρχος στο ομώνυμο στρατόπεδο. Το 1907 διορίζεται διοικητής της Αστυνομίας Σκοπέλου, ελλείψει αξιωματικών της Χωροφυλακής. Εκεί γνωρίζει τη σύζυγό του Χαρίκλεια, με την οποία αποκτά ένα γιο, ο οποίος θα πεθάνει σε ηλικία δύο ετών και ήταν ο λόγος για τον οποίο ο Βελισσαρίου το 1912-1913 φέρει πένθιμη κορδέλα.

Με την έκρηξη του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου, ο ταγματάρχης, πλέον, Ιωάννης Βελισαρίου τοποθετείται διοικητής του 3ου Τάγματος του 4ου Συντάγματος Πεζικού. Στη Μάχη του Σαρανταπόρου (9 Οκτωβρίου 1912) προωθείται γρήγορα με το τάγμα του και βρίσκεται στα μετόπισθεν του εχθρού, σπέρνοντας τον πανικό και συμβάλλοντας στη γενική υποχώρηση των Οθωμανικών δυνάμεων. Κατά τη διάρκεια της μάχης ήλθε σε οξεία αντιπαράθεση με τον διοικητή του Συνταγματάρχη Ιωάννη Παπακυριαζή, με τον οποίο είχε συγγενική σχέση καθόσον ήταν μπατζανάκης του και ζήτησε μετάθεση σε άλλη μάχιμη μονάδα. Το αίτημά του έγινε δεκτό από τον επιτελάρχη Βίκτωρα Δούσμανη και τοποθετήθηκε διοικητής του 9ου Τάγματος του 1/38 Συντάγματος Ευζώνων της 6ης Μεραρχίας Πεζικού. Η μονάδα του μεταφέρθηκε στο μέτωπο της Ηπείρου και πήρε μέρος στην πολιορκία των Ιωαννίνων.

Με την έναρξη του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου, τα ελληνικά στρατεύματα, που είχαν συγκεντρωθεί στην περιοχή της Άρτας υπό τον αντιστράτηγο Κωνσταντίνο Σαπουντζάκη, κράτησαν αρχικά αμυντική στάση, με στόχο να εξασφαλίσουν τη μεθόριο. Οι ελληνικές δυνάμεις στο μέγεθος μεραρχίας υπολείπονταν των οθωμανικών δυνάμεων, που διέθεταν για την υπεράσπιση της περιοχής δύο μεραρχίες υπό την διοίκηση του Εσάτ Πασά, ενός Οθωμανού στρατηγού που είχε γεννηθεί στα Ιωάννινα. Το σχέδιο προέβλεπε ότι μετά την ολοκλήρωση των επιχειρήσεων στη Μακεδονία, θα ελευθερώνονταν στρατεύματα για την ανάληψη επιθετικής πρωτοβουλίας στην Ήπειρο. Η κατάληψη των Ιωαννίνων φάνταζε δύσκολή υπόθεση, καθότι ο ελληνικός στρατός έπρεπε να εκπορθήσει τα οχυρά του Μπιζανίου. Ο ορεινός όγκος του Μπιζανίου, που δεσπόζει νότια των Ιωαννίνων, αποτελούσε εξαιρετικά ισχυρή αμυντική τοποθεσία, που επιπλέον είχε ενισχυθεί πρόσφατα με πέντε μόνιμα πυροβολεία, κατασκευασμένα υπό την επίβλεψη Γερμανών ειδικών.

Η κυβέρνηση Βενιζέλου επιζητούσε τη γρήγορη απελευθέρωση της Ηπείρου, πριν από τη σύναψη συνθήκης ειρήνης μεταξύ των εμπολέμων στη Συνδιάσκεψη του Λονδίνου, που βρισκόταν σε εξέλιξη. Έτσι, ο στρατός της Ηπείρου ενισχύθηκε με μία ακόμη μεραρχία από τη Θεσσαλονίκη και ανέλαβε την πρώτη σημαντική επιθετική ενέργεια κατά των οχυρών του Μπιζανίου στις 29 Νοεμβρίου 1912 η οποία απέτυχε προς μεγάλη ανησυχία της ελληνικής κυβέρνησης. Στις 8 Δεκεμβρίου 1912 αποφασί-

στηκε η αποστολή δύο ακόμη μεραρχιών στην περιοχή, ενώ την επομένη ο διάδοχος Κωνσταντίνος με τηλεγράφημά του προς την πολιτική ηγεσία έθετε θέμα αντικατάστασης του αντιστράτηγου Σαπουντζάκη, τον οποίον χαρακτήριζε «αδέξιον». Το ίδιο βράδυ, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να αναθέσει την ηγεσία του Στρατού της Ηπείρου στον διάδοχο Κωνσταντίνο, ο οποίος παρά τις αρχικές αντιρρήσεις του δέχτηκε. Στις 3 Ιανουαρίου 1913 η σχετική διαταγή έφθασε στο Στρατηγείο Ηπείρου, η οποία περιλάμβανε και τη ρητή απαγόρευση προς τον στρατό της Ηπείρου να ενεργήσει οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια πριν από την άφιξη του Κωνσταντίνου.

Ένα απρόοπτο γεγονός άλλαξε τη φορά των πραγμάτων. Ένα αυτοκίνητο με δύο άνδρες αυτομόλησε προς τις τουρκικές γραμμές. Ο Σαπουντζάκης, που ήθελε να αποκαταστήσει το στρατιωτικό του γόητρο, εξέφρασε τους φόβους του προς το Υπουργείο Στρατιωτικών ότι οι επιβάτες του αυτοκινήτου θα πρόδιδαν στους Τούρκους τη διάταξη των ελληνικών δυνάμεων και διατύπωσε τη γνώμη ότι μία αιφνιδιαστική επίθεση πριν από την άφιξη του διαδόχου θα απέφερε ουσιαστικά αποτελέσματα. Το αίτημά του έγινε δεκτό από το επιτελείο. Στις 7 Ιανουαρίου 1913 ο ελληνικός στρατός επιτέθηκε κατά των οθωμανικών οχυρώσεων στο Μπιζάνι, που δεσπόζει της πόλης των Ιωαννίνων. Αν έπεφτε το Μπιζάνι, αυτόματα τα Γιάννινα θα περιέρχονταν στην ελληνική πλευρά. Ο Βελισσαρίου προέλασε με το τάγμα του κι αφού υπερκέρασε το Μπιζάνι βρέθηκε να απειλεί τα Ιωάννινα. Για κακή του τύχη, ένα βόλι τον πέτυχε στο πόδι. Αυτός, όμως, συνέχισε απτόητος, αλλά η αιμορραγούσα πληγή του γρήγορα τον κατέβαλε. Η επίθεση αποκρούστηκε από τους αμυνόμενους οι οποίοι προκάλεσαν απώλειες στους Έλληνες. **Όπως έγραψε στα απομνημονεύματά του ο στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος, που ήταν επιτελής στην 6η Μεραρχία, αν δεν τραυματιζόταν ο Βελισσαρίου και συνέχιζε την καταδίωξη θα έπεφταν τα οχυρά του Μπιζανίου και θα καταλάμβανε την πόλη των Ιωαννίνων κατά την επίθεση της 7ης Ιανουαρίου 1913.**

Το απόγευμα της 10ης Ιανουαρίου 1913 έφθασε στο μέτωπο ο Κωνσταντίνος, ο οποίος μετά την ενημέρωσή του από τον αντιστράτηγο Σαπουντζάκη, έδωσε εντολή την επόμενη ημέρα για κατάπαυση του πυρός. Ο νέος αρχηγός βρήκε αποδεκατισμένο τον στρατό, όχι τόσο από

τις απώλειες στη μάχη, όσο από τα επακόλουθα του σκληρού χειμώνα (ψύξεις, κρυοπαγήματα) και της υπερκόπωσης των ανδρών. Οι μάχιμοι από 40.000 είχαν περιοριστεί στις 28.000 άνδρες, δύναμη μικρή για τον Κωνσταντίνο, προκειμένου να επιχειρήσει την τρίτη επίθεση για την κατάληψη του Μπιζανίου, που θα σήμαινε και την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Στις 30 Ιανουαρίου ο Κωνσταντίνος ζήτησε ενισχύσεις, αλλά ο Βενιζέλος που επισκέφθηκε το μέτωπο απέρριψε το αίτημα του, καθώς δεν μπορούσαν να διατεθούν μονάδες από τη Μακεδονία. Το σχέδιο που εκπόνησε ο Κωνσταντίνος και οι επιτελείς του για την εκπόρθηση του Μπιζανίου προέβλεπε την εκδήλωση της κύριας επίθεσης στις 20 Φεβρουαρίου 1913. Νωρίτερα, στις 17 Ιανουαρίου, με επιστολή του προς τον Εσάτ Πασά τού είχε ζητήσει την παράδοση των Ιωαννίνων για λόγους ανθρωπιστικούς, μιας και η Τουρκία είχε ουσιαστικά χάσει τον πόλεμο. Η απάντηση του Τούρκου διοικητή ήταν αρνητική.

Στις 19 Φεβρουαρίου 1913, την παραμονή της γενικής επίθεσης, ο Κωνσταντίνος με κάποιες ενισχύσεις της τελευταίας στιγμής, διέθετε 41.000 ετοιμοπόλεμους άνδρες και 105 κανόνια, τα οποία άρχισαν να βάλουν με επιτυχία κατά των τουρκικών θέσεων στο Μπιζάνι. Ο Εσάτ Πασάς παρέταξε 35.000 στρατιώτες, άγνωστο αριθμό ατάκτων και 162 κανόνια. Στις 19 Φεβρουαρίου 1913 τα ευζωνικά τάγματα των Βελισσαρίου και του Γεωργίου Ιατρίδη διείσδυσαν γρήγορα από τα βόρεια και κατόρθωσαν να αποκόψουν τη μοναδική οδό διαφυγής των εχθρικών δυνάμεων και να καταλάβουν το χωρίο Άγιος Ιωάννης, μεταξύ Μπιζανίου και Ιωαννίνων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Οθωμανική διοίκηση των Ιωαννίνων να μη μπορεί να επικοινωνεί με τους ταμπουρωμένους στα οχυρά του Μπιζανίου μαχητές, προκαλώντας μεγάλο πανικό στους αμυνόμενους.

Η γενική ελληνική επίθεση εκδηλώθηκε τις πρωινές ώρες της 20ης Φεβρουαρίου και μέχρι τις πρώτες βραδινές ώρες της ίδιας ημέρας τα ελληνικά στρατεύματα με εφ' όπλου λόγχη και μάχες εκ του συστάδην είχαν φθάσει στις παρυφές των Ιωαννίνων, στον Άγιο Ιωάννη. Καθοριστική συμβολή στην εξέλιξη αυτή είχε το 9ο Τάγμα του 1ου Συντάγματος Ευζώνων υπό τον ταγματάρχη Ιωάννη Βελισσαρίου, που υπερκέρασε τις τουρκικές δυνάμεις και βρέθηκε στα μετόπισθεν του εχθρού. Η παράτολμη ενέργεια των Βελισσαρίου και Ιατρίδη, έκανε τους Τούρκους

να πιστέψουν πως έξω από τα Ιωάννινα είχε συγκεντρωθεί μεγάλη ελληνική δύναμη και άρα κάθε αντίσταση ήταν μάταιη! Η παράδοση ήταν πλέον μονόδρομος για τον Εσάτ Πασά. Στις 11 το βράδυ της 20ης Φεβρουαρίου έφθασε στις προφυλακές του 9ου Τάγματος Ευζώνων ένα αυτοκίνητο, στο οποίο επέβαιναν ο επίσκοπος Δωδώνης, ο υπολοχαγός Ρεούφ και ανθυπολοχαγός Ταλαάτ. Έφεραν μαζί τους επιστολή, που υπογραφόταν από τους προξένους στα Ιωάννινα της Ρωσίας, Αυστρο-Ουγγαρίας, Γαλλίας και Ρουμανίας και περιείχε πρόταση του Εσάτ Πασά προς τον Κωνσταντίνο για άμεση και χωρίς όρους παράδοση των Ιωαννίνων και του Μπιζανίου.

Ο Βελισσαρίου συνόδευσε προσωπικά την τουρκική αντιπροσωπεία στο ελληνικό στρατηγείο. Ο στρατηλάτης διάδοχος Κωνσταντίνος, βλέποντας την επιτροπή των Τούρκων και το ύφος τους, κατάλαβε τι είχε συμβεί. Τα Γιάννενα είχαν πέσει από την ηρωική και παράτολμη ενέργεια του Βελισσαρίου. Ο Κωνσταντίνος τον ασπάσθηκε και του είπε: **«Βελισσαρίου, είσαι άξιος ραπίσματος, αλλά και φιλήματος. Εγώ αρκούμαι εις το φίλημα»**. Έκτοτε, ο Βελισσαρίου έγινε θρύλος. Το πρωί της 22ας Φεβρουαρίου 1913 οι πρώτες μονάδες του ελληνικού στρατού παρέλασαν στην πόλη υπό τις επευφημίες των κατοίκων. Τα Ιωάννινα, μετά από 483 χρόνια δουλείας, ήταν και πάλι ελεύθερα. Μερικούς μήνες αργότερα, λίγο πριν από τον Δεύτερο Βαλκανικό Πόλεμο, ο Βελισσαρίου θα συναντήσει τον αιχμάλωτο τούρκο φρούραρχο των Ιωαννίνων Εσάτ Πασά σε μία έπαυλη στην Κηφισιά. **«Μου έκαμε μεγάλη εντύπωση η γενναιότητά σας»**, είπε ο τούρκος στρατηγός σε άψογα ελληνικά. **«Θα μπορούσατε όμως να είχατε φονευθεί ή και αιχμαλωτιστεί με το παράτολμο εκείνο εγχείρημά σας, να εισχωρήσετε πίσω από τις γραμμές του τουρκικού στρατού»**. Και η απάντηση του Βελισσαρίου: **«Να φονευθώ ναι, αλλά να αιχμαλωτισθώ όχι, αυτό δεν θα συνέβαινε ποτέ»**.

Ο Ιωάννης Βελισσαρίου πήρε μέρος και στις πολεμικές επιχειρήσεις του Β' Βαλκανικού Πολέμου. Πολέμησε τους Βουλγάρους στη Μάχη του Κιλκίς-Λαχανά (19 Ιουνίου 1913), όπου κατέλαβε εξ εφόδου ένα κρίσιμο λόφο για την έκβαση της μάχης. Συνέχισε μαχόμενος αδιάκοπα υπέρ του έθνους από τις 19 Ιουνίου μέχρι τις 7 Ιουλίου στο Μπέλες, στη Τζου-μαγιά, καταδιώκοντας τους Βουλγάρους μέχρις ότου με τη μονάδα του βρέθηκε στα στενά της Κρέσνας στις 7 Ιουλίου 1913. Τις επόμενες μέρες ο

ελληνικός στρατός συνέχισε την προέλασή του μέσα στο βουλγαρικό έδαφος. Στην περιοχή της Άνω Τζουμαγιάς (σημερινό Μπλαγκόεβγκραντ) συνήφθησαν μερικές από τις πιο φινικές μάχες, αφού οι Βούλγαροι αγωνίστηκαν «υπέρ βωμών και εστιών». Σύμφωνα με όσα γράφει στα «Απομνημονεύματα» του ο Στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος: «... Ενθυμούμαι την στιγμήν εκείνην συγκινητική σκηνήν εξ εκείνων που δεν λησμονούνται ποτέ κατά την ζωήν του ανθρώπου. Ευρισκόμεθα εις το Ασβεστοχώρι και διήρχετο εκ της κωμοπόλεως βαδίζων προς Γκιου-βέζναν το ηρωϊκόν 1/38 Σύνταγμα του Παπαδοπούλου. Η σύζυγος του αιμνήστου Ταγματάρχου Βελισσαρίου (στενού φίλου μου) ευρίσκετο παραπλεύρως μου, εφόσον είχε έλθη να επισκευθί διά τινάς ημέρας τον σύζυγόν της, επωφεληθείσα της ειρηνικής περιόδου. Όταν ο διοικητής του 9ου Τάγματος έφθασεν έφιππος μέχρις ημών, η σύζυγός του εζήτησε να σταματήσει προς στιγμήν όπως τον αποχαιρετήσει και ο Εθνικός εκείνος ήρως, σταματήσας προς στιγμήν, της είπε εκτός εαυτού εξ οργής και δεικνύων δια της χειρός του την πυρκαϊάν της καιομένης Μπέροβας :” **Δεν έχομε καιρό για ασπασμούς, έχομε να εκδικηθούμε για τ’ αδέλφια μας που σφάζει ο Βούλγαρος. Καλήν αντάμωσιν**”. Και στρεφό-μενος προς εμέ ο ήρωας πρόσθεσε : “Σε παρακαλώ Θόδωρε, φρόντισε άμα καθαρίσει η Θεσσαλονίκη να διευκολύνεις την αναχώρησίν της δι’ Αθήνας”. Η ατυχής κυρία είχε κακήν προαισθησιν την στιγμήν εκείνην διότι μου είπε : “Προαισθάνομαι πως δεν θα τον ξαναϊδώ τον Γιάννη”. Και όντως δεν τον επανείδε, διότι ο ηρωϊκός σύζυγός της έπεσε και ετά-φη, εις τα παλαιά Βουλγαρικά σύνορα, κατά την τελευταίαν αιματηράν μάχην του πολέμου εις το ύψωμα 1378.».

Η μάχη στην Κρέσνα με τον ταγματάρχη Βελισσαρίου, επί κεφαλής των Ευζώνων του, που πολεμούσαν τους Βουλγάρους με τις πέτρες. Ο Βελισσαρίου με τους ευζώνους του μάχεται στο ύψωμα 1378, που συχνά αλλάζει χέρια. Σε ευθεία γραμμή απέχει 20 χιλιόμετρα από τη Σόφια. Οι απώλειες και για τους δύο εμπόλεμους είναι τρομακτικές. Στρατιωτικοί εμπειρογνώμονες τη θεωρούν ως την πιο σκληρή και αιματηρή μάχη των Βαλκανικών Πολέμων. Στις 13 Ιουλίου 1913, ο Βελισσαρίου μάχεται όρθιος, με το περίστροφο στο χέρι, προσπαθώντας να εμπυχώσει τους στρατιώτες του. Μια βουλγαρική οβίδα τον ρίχνει κάτω σοβαρά τραυματία. Του τρύπησε τον πνεύμονά του αφήνοντάς τον ημιθανή. Το τέλος του ηρωικού ταγματάρχη ήρθε μερικές ώρες αργότερα **Πριν «φύγει» είχε το θάρρος και τη δύναμη να ρωτήσει: «Πώς πάνε τα παιδιά πάνω;» Μείνετε ήσυχος», απαντά ο γιατρός, «θα σας εκδικη-θούν εκείνοι». «Ω, το πιστεύω θα νικήσετε, θα φθάσετε στη Σόφια. Τι κρίμα να μην είμαι και εγώ κοντά σας όπως και στα Γιάννενα!»**. Ξεψύχησε με τις λέξεις: **«Και όπως είπαμε παιδιά μου. Στη Σόφια, στην Πόλη!»** Την επομένη θάφτηκε δίπλα από τον τάφο του Γεωργίου Κολοκοτρώνη, εγγονού του Γέρου του Μοριά, που είχε πέσει κι αυτός ηρωικά μια μέρα νωρίτερα.

Τα λόγια του Βασιλιά Κωνσταντίνου, όταν πληροφορήθηκε τον θάνατο του ηρωικού ταγματάρχη, αποτέλεσαν δάφνινο στεφάνι στο μέτωπο του Βελισσαρίου: **«Τέτοιοι ήρωες δεν ζουν πολύ, δεν είναι δυνατόν να ζήσουν πολύ. Αυτός είναι ο ζηλευτός, ο πλέον ζηλευτός θάνατος. Δεν χρειάζονται συλλυπητήρια. Χαιρετίζω τον Ήρωα των Ηρώων!** Στο συλλυπητήριο τηλεγράφημα που συνέταξε και απέστειλε προς τη σύζυγό του Χαρίκλεια έγραφε τα εξής: **«Χαιρετίζω τον Ήρωα των Ηρώων»**.

Προς τιμήν του έχει δοθεί το όνομά του σε ένα Τάγμα Ευέλπιδων και στο στρατόπεδο που φιλοξενεί την Σχολή Πεζικού στην Χαλκίδα. Στο Πολεμικό Μουσείο της Αθήνας φυλάσσονται και εκτίθενται η αυθεντική χακί στολή εκστρατείας, τα ξίφη και τα παράσημα του Βελισσαρίου. Μαζί τους εκτίθεται και το σπαθί του Τούρκου στρατηγού Εσσάτ, που ήταν αυτός ο οποίος παρέδωσε τα Ιωάννινα στους Έλληνες. Ο τούρκος στρατηγός όταν αποστρατεύτηκε έστειλε το σπαθί του στον Βελισσαρίου, ο

οποίος είχε είδη σκοτωθεί. Το σπαθί το παρέλαβε ο Στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος, η οικογένεια του οποίου το παρέδωσε στο Πολεμικό Μουσείο, μαζί με την σχετική αλληλογραφία. Το 2012, οι Ελληνικές στρατιωτικές αρχές, ζήτησαν από τις αρχές της Βουλγαρίας να επι-στραφούν στην Ελλάδα τα οστά του Ταγματάρχου Βελισσαρίου. Επίσης, έχει σταλεί και κλιμάκιο Ελλήνων αξιωματικών μαζί με τον τελευταίο απόγονο της οικογενείας, το Σμήναρχο ε.α. Ξενοφώντα Καράπα, για την αναγνώριση και εντοπισμό του σημείου που βρίσκονται τα οστά του στη σημερινή Μπλαγκοεβαρντ, την Άνω Τζουμαγιά, της Βουλγαρίας.

Το χαρμόσυνο άγγελμα για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων έγινε αμέσως γνωστό στην Αθήνα, σκορπώντας φρενίτιδα ενθουσιασμού. Ο Γεώργιος Σουρής δημοσίευσε στο Ρωμηό το ακόλουθο ποίημα:

**Τα πήραμε τα Γιάννινα
μάτια πολλά το λένε,
μάτια πολλά το λένε,
όπου γελούν και κλαίνε.
Το λεν πουλιά των Γρεβενών
κι αηδόνια του Μετσόβου,
που τα έκαψεν η παγωνιά
κι ανατριχίλα φόβου.
Το λένε χτύποι και βροντές,
το λένε κι οι καμπάνες,
το λένε και χαρούμενες
οι μαυροφόρες μάνες.
Το λένε και Γιαννιώτισσες
που ζούσαν χρόνια βόγγου,
το λένε κι Σουλιώτισσες
στις ράχες του Ζαλόγγου.**

Βιβλιογραφία:

- «Τα Απομνημονεύματά Μου» Θεόδωρος Πάγκαλος εκδόσεις Κέρδος.
- «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», τόμος ΙΔ' Εκδοτικής Αθηνών.
- «Οι πόλεμοι 1912 -13», Σπυρίδων Μελάς εκδόσεις Μπίρης.

- Βιογραφικό Τχη (ΠΖ) Βελισσαρίου Ιωάννη. Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων.
- Ταγματάρχης Ιωάννης Βελισσαρίου. Ο ήρωας των ηρώων», εόδωρος Δημόπουλος, Περιοδικό «Στρατιωτική Ιστορία», τεύχος 120.
- Άρθρο του Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Απόστολου Κατσίκη, για τον «ήρωα των ηρώων» του Μπιζανίου, Ιωάννη Βελισσαρίου που ανάρτησε ο Ηπειρωτικός Αγών για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων.

Πηγή : <https://eaaa.gr/13-7-1913>.